

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc T-295/19

Oleksandr Viktorovyč Klymenko

v.

Rada Evropské unie

Rozsudek Tribunálu (pátého senátu) ze dne 25. června 2020

„Společná zahraniční a bezpečnostní politika – Omezující opatření přijatá vzhledem k situaci na Ukrajině – Zmrazení finančních prostředků – Seznam osob, subjektů a orgánů, jimž se zmrazují finanční prostředky a hospodářské zdroje – Ponechání jména žalobce na seznamu – Povinnost Rady ověřit, zda bylo při přijetí rozhodnutí orgánu třetího státu dodrženo právo na obhajobu a právo na účinnou soudní ochranu“

1. *Evropská unie – Soudní přezkum legality aktů orgánů – Omezující opatření přijatá vzhledem k situaci na Ukrajině – Zmrazení finančních prostředků náležejících osobám podílejícím se na zneužívání státních prostředků a fyzickým nebo právnickým osobám, subjektům nebo orgánům, které jsou s nimi spojeny – Rozsah přezkumu*
[Článek 275 druhý pododstavec SFEU; Listina základních práv Evropské unie, články 47 a 48; rozhodnutí Rady (SZBP) 2019/354; nařízení Rady (EU) 2019/352]

(viz body 59, 60, 85)

2. *Společná zahraniční a bezpečnostní politika – Omezující opatření přijatá vzhledem k situaci na Ukrajině – Rozhodnutí o zmrazení finančních prostředků – Přijetí nebo ponechání v platnosti na základě soudního řízení vedeného orgány třetího státu v souvislosti se zneužitím státních prostředků nebo zneužitím pravomoci veřejného činitele – Přípustnost – Podmínka – Vnitrostátní rozhodnutí přijaté při dodržení práva na obhajobu a práva na účinnou soudní ochranu – Povinnost Rady provést ověření – Povinnost uvést odůvodnění – Rozsah – Třetí stát, který přistoupil k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod – Neexistence vlivu*
[Rozhodnutí 2014/119/SZBP, ve znění rozhodnutí (SZBP) 2019/354, příloha; nařízení Rady č. 208/2014 a 2019/352, příloha I]

(viz body 62–65)

3. *Akty orgánů – Odůvodnění – Povinnost – Rozsah – Podstatná formální náležitost, která se liší od opodstatněnosti rozhodnutí*
(Článek 296 SFEU)

(viz bod 69)

4. *Společná zahraniční a bezpečnostní politika – Omezující opatření přijatá vzhledem k situaci na Ukrajině – Rozhodnutí o zmrazení finančních prostředků – Přijetí nebo ponechání v platnosti na základě soudního řízení vedeného orgány třetího státu v souvislosti se zneužitím státních prostředků nebo zneužitím pravomoci veřejného činitele – Podmínky – Vnitrostátní rozhodnutí přijaté při dodržení práva na obhajobu a práva na účinnou soudní ochranu – Povinnost příslušného unijního orgánu prokázat v případě zpochybnění opodstatněnost důvodů uplatňovaných vůči dotyčným osobám nebo subjektům – Povinnost Rady ověřit dodržení uvedených práv – Porušení*
[Rozhodnutí 2014/119/SZBP, ve znění rozhodnutí (SZBP) 2019/354, příloha; nařízení Rady č. 208/2014 a 2019/352, příloha I]

(viz body 71, 73–80, 82, 83, 85, 86, 91, 92, 94, 103)

5. *Právo Evropské unie – Zásady – Právo na účinnou soudní ochranu – Dodržení přiměřené lhůty – Omezující opatření přijatá vzhledem k situaci na Ukrajině – Soudní řízení ve třetí zemi jako základ pro rozhodnutí přijmout omezující opatření – Povinnost Rady provést ověření – Rozsah*
(Listina základních práv Evropské unie, článek 47)

(viz body 96–100)

Shrnutí

V rozsudku *Klymenko v. Rada* (T-295/19), vyhlášeném dne 25. června 2020, zrušil Tribunál několik aktů Rady¹ týkajících se omezujících opatření přijatých vzhledem k situaci na Ukrajině, které prodloužily dobu platnosti seznamu osob, subjektů a orgánů, na které se tato omezující opatření vztahují, a to v rozsahu, v němž bylo jméno žalobce, bývalého ukrajinského ministra příjmů a daní, ponecháno na uvedeném seznamu.

Tento rozsudek byl vydán v rámci sporu týkajícího se omezujících opatření přijatých vůči některým osobám, subjektům a orgánům vzhledem k situaci na Ukrajině po potlačení demonstrací v Kyjevě v únoru 2014. O zařazení žalobce na sporný seznam bylo rozhodnuto z důvodu, že proti žalobci bylo na Ukrajině vedeno předběžné vyšetřování pro trestné činy v souvislosti se zneužitím státních prostředků a jejich nezákonným převodem do zahraničí, a poté bylo toto zařazení prodlouženo z důvodu, že orgány uvedené země vedly proti žalobci trestní řízení v souvislosti se zneužitím státních prostředků nebo majetku a zneužitím pravomoci veřejného činitele. Napadenými akty Rada prodloužila zařazení žalobcova jména na sporný seznam, přičemž vůči němu uplatnila stejné odůvodnění. Uvedla rovněž, že jak dokládá rozhodnutí vyšetřujícího soudce pověřeného dotčeným trestním řízením, právo žalobce na obhajobu a jeho právo na účinnou soudní ochranu bylo v průběhu uvedeného trestního řízení dodrženo.

Na podporu své žaloby žalobce Radě zejména vytkl, že neověřila, zda ukrajinské orgány dodržely jeho právo na obhajobu a právo na účinnou soudní ochranu, a že se tak přijetím napadených aktů dopustila nesprávného posouzení.

¹ – V projednávaném případě bylo navrhováno zrušení rozhodnutí Rady (SZBP) 2019/354 ze dne 4. března 2019, kterým se mění rozhodnutí 2014/119/SZBP (Úř. věst. 2019, L 64, s. 7), a prováděcího nařízení Rady (EU) 2019/352 ze dne 4. března 2019, kterým se provádí nařízení (EU) č. 208/2014 (Úř. věst. 2019, L 64, s. 1).

Tribunál nejprve připomněl, že soudy Evropské unie musí přezkoumávat legalitu všech unijních aktů z hlediska základních práv. Přestože se Rada může při přijetí nebo zachování omezujících opatření opírat o rozhodnutí třetího státu, musí ověřit, že při přijetí takového rozhodnutí bylo v uvedeném státě dodrženo zejména právo na obhajobu a právo na účinnou soudní ochranu. Tribunál kromě toho upřesnil, že ačkoli okolnost, že třetí stát patří ke státům, které přistoupily k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „EÚLP“), s sebou nese přezkum prováděný Evropským soudem pro lidská práva (dále jen „ESLP“) v oblasti základních práv, která jsou zaručena v EÚLP, nemůže taková okolnost učinit nadbytečným požadavek na výše uvedené ověření.

V projednávané věci sice Rada v rámci své povinnosti uvést odůvodnění uvedla důvody, proč měla za to, že při přijetí rozhodnutí ukrajinských orgánů zahájit a vést trestní řízení pro zneužití státních prostředků byla uvedena práva dodržena, avšak Tribunál připomněl, že toto odůvodnění se liší od přezkumu opodstatněnosti uvedeného odůvodnění, která spadá do materiální legality napadených aktů a jejíž přezkum Tribunál zajišťuje.

Tribunál v tomto ohledu nejprve konstatoval, že z rozhodnutí vyšetřujícího soudce ze dne 5. října 2018 nevyplývá, že práva žalobce byla zaručena, a z písemností ve spise nevyplývá, že Rada přezkoumala informace sdělené žalobcem.

Tribunál dále upřesnil, že ačkoli Rada tvrdí, že na Ukrajině proběhl během trestních řízení soudní přezkum a řada soudních rozhodnutí přijatých v tomto kontextu dokazuje, že mohla ověřit dodržení předmětných práv, nejsou takováto rozhodnutí sama o sobě způsobilá prokázat, že při přijetí rozhodnutí ukrajinských orgánů zahájit a vést trestní řízení, o něž se opírá zachování omezujících opatření, bylo dodrženo právo na obhajobu a právo na účinnou soudní ochranu. Všechna soudní rozhodnutí zmíněná Radou, přijatá v rámci trestních řízení, kterými bylo odůvodněno zařazení jména žalobce na seznam a jeho ponechání na tomto seznamu, totiž mají ve vztahu k nim jen vedlejší charakter, neboť mají buď zajišťovací, nebo procesní povahu.

Tribunál nakonec zdůraznil, že Rada nevysvětlila, jak lze na základě existence těchto rozhodnutí mít za to, že ochrana předmětných práv byla zaručena, když se ukrajinské trestní řízení, které bylo v roce 2014 základem dotčených omezujících opatření, ještě nacházelo v přípravném stadiu. Tribunál v této souvislosti odkázal na EÚLP a Listinu základních práv Evropské unie, z nichž vyplývá, že zásada práva na účinnou soudní ochranu zahrnuje zejména právo na projednání věci v přiměřené lhůtě. Tribunál konstatoval, že ESLP již uvedl, že porušení této zásady může být konstatováno mimo jiné tehdy, vyznačuje-li se trestní řízení nacházející se ve stadiu vyšetřování četnými fázemi nečinnosti, jež jsou přičitatelné orgánům příslušným k vedení tohoto vyšetřování. Tribunál v této souvislosti připomněl, že jsou-li vůči určité osobě uplatňována omezující opatření po dobu několika let, a to z důvodu existence téhož trestního řízení vedeného v dotyčném třetím státě, je Rada povinna se hlouběji zabývat otázkou případného porušení základních práv této osoby ze strany orgánů. Rada tedy měla přinejmenším uvést důvody, proč se mohla domnívat, že tato práva byla respektována, pokud jde o otázku, zda byla žalobcova záležitost projednána v přiměřené lhůtě.

Tribunál proto dospěl k závěru, že není prokázáno, že se Rada ujistila o tom, že ukrajinské orgány činné v trestním řízení dodržely v rámci trestních řízení, ze kterých Rada vycházela, právo žalobce na obhajobu a jeho právo na účinnou soudní ochranu. Z toho vyvodil, že se Rada dopustila nesprávného posouzení, když ponechala jméno žalobce na sporném seznamu.